

Ciekawostki o gruszkach: 37 sprawdzonych faktów

Ciekawostki zebrał: Marcin Balana · Opublikowano: 22.10.2026 · Zaktualizowano: 21.10.2026 · Zweryfikowano: 21.10.2026

Gruszka to owoc gruszy (*Pyrus*), rodzaju drzew z rodziny różowatych, który według badań genomu powstał 65–55 mln lat temu w górach południowo-zachodnich Chin. W sezonie 2025/26 świat ma zebrać ok. 26,1 mln t gruszek, z czego ok. 79% w Chinach, a najcięższa zważona gruszka miała 2,948 kg. W Polsce grusze rosną na ok. 5,9 tys. ha, a drzewo gruszy od 15. stulecia zdobi herb Kruszwicy.

NAJWAŻNIEJSZE W SKRÓCIE

- Rodzaj grusza powstał najpewniej 65–55 mln lat temu w górach południowo-zachodnich Chin.
- Baza Plants of the World Online (Kew) uznaje w rodzaju grusza 77 gatunków.
- W sezonie 2025/26 świat ma zebrać ok. 26,1 mln t gruszek, z czego 20,5 mln t w Chinach.
- Najcięższa gruszka na świecie, odmiany atago z Japonii, ważyła 2,948 kg.
- Pierwsza znana wzmianka o gruszy pochodzi z „Odysei” Homera z 9. stulecia p.n.e.
- W 2024 r. polskie sady gruszone zajmowały 5,9 tys. ha i dały 74,2 tys. t owoców.
- Eksport gruszek z Polski wzrósł z 46,8 tys. t w 2018 r. do 119,9 tys. t w 2021 r.

Pochodzenie i botanika gruszy

1 Grusza powstała 65–55 mln lat temu w Chinach

Rodzaj grusza (*Pyrus*) powstał najpewniej w trzeciorzędzie, 65–55 mln lat temu, w górzystych regionach południowo-zachodnich Chin, podają autorzy badania genomu gruszy opublikowanego w 2013 r. Grusze dzielą się na 2 główne grupy: gruszki zachodnie, czyli europejskie, oraz wschodnie, czyli azjatyckie. Rodzaj jest bardzo zróżnicowany genetycznie i obejmuje tysiące odmian uprawnych.[1]

Źródło: Wu J. i in., The genome of the pear (*Pyrus bretschneideri* Rehd.), Data odczytu: 2026.10.20

2 Ile jest gatunków gruszy?

Baza Plants of the World Online, prowadzona przez Królewskie Ogrody Botaniczne w Kew, uznaje w rodzaju grusza (*Pyrus*) 77 gatunków. Encyclopaedia Britannica podaje ostrożniej, że rodzaj obejmuje 20–45 gatunków drzew i krzewów. Autorzy badania genomu gruszy z 2013 r. piszą z kolei o co najmniej 22 dobrze rozpoznanych gatunkach podstawowych.[2][1][3]

Źródła: Royal Botanic Gardens, Kew, Plants of the World Online: *Pyrus* L., Data odczytu: 2026.10.20; Wu J. i in., The genome of the pear (*Pyrus bretschneideri* Rehd.), Data odczytu: 2026.10.20; Encyclopaedia Britannica, Pear, Data publikacji: 2026.09.02, Data odczytu: 2026.10.20

3 Gdzie grusza rośnie dziko?

Rodzaj grusza, którego nazwę opublikowano po raz pierwszy w 1753 r., rośnie dziko w strefie umiarkowanej Eurazji aż po Indochiny oraz w północno-zachodniej Afryce, podaje baza Plants of the World Online. Naturalny zasięg gruszy pospolitej w podgatunku communis obejmuje Europę po północny Irak. Jako gatunek zawleczony grusza pospolita rośnie m.in. w Ameryce Północnej i Południowej, Afryce Południowej i Australii.[2][4]

Źródła: Royal Botanic Gardens, Kew, Plants of the World Online: *Pyrus L.* , Data odczytu: 2026.10.20; Royal Botanic Gardens, Kew, Plants of the World Online: *Pyrus communis* subsp. *communis* , Data odczytu: 2026.10.20

4 Grusza i jabłoń rozdzieliły się 5,4–21,5 mln lat temu

Grusza i jabłoń oddzieliły się od siebie ok. 5,4–21,5 mln lat temu, wynika z badania genomu gruszy opublikowanego w 2013 r. w „Genome Research”. Oba rodzaje dzielą 2 dawne podwojenia całego genomu, a nowsze z nich nastąpiło u gruszy 30–45 mln lat temu. Tego nowszego podwojenia nie ma natomiast truskawka.[1]

Źródło: Wu J. i in., The genome of the pear (*Pyrus bretschneideri* Rehd.) , Data odczytu: 2026.10.20

5 Genom gruszy zawiera 42 812 genów kodujących białka

Genom gruszy chińskiej (*Pyrus bretschneideri*) zawiera 42 812 genów kodujących białka, ustalił zespół 60 naukowców w badaniu opublikowanym w 2013 r. Badacze złożyli sekwencję o długości 512 mln par zasad, co odpowiada 97,1% szacowanej wielkości genomu. Zsekwencjonowano odmianę ‘Dangshansuli’ tego silnie heterozygotycznego gatunku.[1]

Źródło: Wu J. i in., The genome of the pear (*Pyrus bretschneideri* Rehd.) , Data odczytu: 2026.10.20

6 Większość uprawnych grusz ma 34 chromosomy

Większość uprawnych grusz to funkcjonalne diploidy z 34 chromosomami w komórkach ($2n = 34$), podają autorzy badania genomu gruszy z 2013 r. Grusza ma typową samoniezgodność gametofitową, kontrolowaną najpewniej przez pojedynczy, wieloalleliczny locus. Według badaczy grusza jest silnie heterozygotyczna właśnie z powodu samoniezgodności i łatwego krzyżowania się z innymi gatunkami.[1]

Źródło: Wu J. i in., The genome of the pear (*Pyrus bretschneideri* Rehd.) , Data odczytu: 2026.10.20

Owoc gruszy: miąższ, dojrzewanie i rekord

7 Komórki kamienne w gruszcze tworzy lignina

Głównym składnikiem komórek kamiennych w miąższu gruszki jest lignina, a w genomie gruszy rozszerzeniu uległo 66 rodzin genów związanych z jej syntezą, wykazało badanie z 2013 r. Komórki kamienne, nazywane też grysem, to twarde komórki, które według Encyclopaedia Britannica wyróżniają owoce gruszy. Autorzy badania genomu uznają je za ważną cechę jakości owoców.[1][3]

Źródła: Wu J. i in., The genome of the pear (*Pyrus bretschneideri* Rehd.) , Data odczytu: 2026.10.20; Encyclopaedia Britannica, Pear , Data publikacji: 2026.09.02, Data odczytu: 2026.10.20

8 Zimowe gruszki muszą przejść 2–6 tygodni chłodu

Zimowe odmiany gruszy, takie jak D’Anjou, Bosc i Comice, wymagają po zbiorze 2–6 tygodni przechowywania w chłodzie, a gruszki Bartlett tylko 1–2 dni, podaje Penn State Extension. Bez chłodzenia dojrzały owoc po prostu więdnie i się rozkłada, nie dojrzewając. Gruszki pozostawione na drzewie dojrzewają od środka, więc gdy skórka jest gotowa, wewnątrz bywa brązową papką.[5][6]

Źródła: Penn State Extension, Ripening European Pears from the Home Orchard , Data publikacji: 2026.06.29, Data odczytu: 2026.10.20; Colorado State University Extension, Harvesting Pears , Data odczytu: 2026.10.20

9 Ile dni dojrzewa zerwana gruszka?

Gruszka Bartlett dojrzewa po chłodzeniu ok. 5 dni, Bosc i Comice 7 dni, a D’Anjou 9 dni, przy temperaturze 18–24°C i dużej wilgotności, podaje Penn State Extension. Gruszki są pod tym względem wyjątkowe, bo opierają się dojrzewaniu tuż po zbiorze. Zerwane lekko niedojrzałe dojrzewają równomiernie i mają gładzijszy miąższ, podaje Colorado State University Extension.[5][6]

Źródła: Penn State Extension, Ripening European Pears from the Home Orchard , Data publikacji: 2026.06.29, Data odczytu: 2026.10.20; Colorado State University Extension, Harvesting Pears , Data odczytu: 2026.10.20

10 Gruszka ‘Dangshansuli’ daje ponad 4 mln ton owoców rocznie

Odmiana gruszy ‘Dangshansuli’ daje ponad 4 mln t owoców rocznie i jest najważniejszą handlową odmianą gruszy azjatyckiej na świecie, podają autorzy badania genomu gruszy z 2013 r. Odmianę uprawia się w Chinach od ponad 500 lat. Według tych samych badaczy grusza jest 3. pod względem znaczenia owocem strefy umiarkowanej, po winorośli i jabłoni.[1]

Źródło: Wu J. i in., The genome of the pear (Pyrus bretschneideri Rehd.) , Data odczytu: 2026.10.20

11 Najcięższa gruszka ważyła 2,948 kg

Najcięższa gruszka na świecie ważyła 2,948 kg, potwierdza Księga Rekordów Guinnessa. Owoc odmiany atago wyhodowała japońska grupa JA Aichi Toyota Nashi Bukai, a zaprezentowano go 11 listopada 2011 r. w siedzibie JA Aichi Toyota w mieście Toyota w prefekturze Aichi. Atago to największa gruszka w Japonii, pochodząca z prefektury Okayama.[7]

Rekord Źródło: Guinness World Records, Heaviest pear , Data odczytu: 2026.10.20

Gruszki w historii i kulturze

12 Gruszę wspomina już „Odyseja” z 9. stulecia p.n.e.

Pierwsza znana wzmianka o gruszy pochodzi z „Odysei” Homera z 9. stulecia p.n.e., pisze Jules Janick z Wydziału Ogrodnictwa Purdue University. Grusze rosły tam w ogrodzie Alkinoosa, króla Feaków, wśród „darów bogów”, obok granatów i jabłoni. Gruszę wielokrotnie opisywał też Teofrast z Eresos, żyjący w latach 370–286 p.n.e.[8]

Źródło: Purdue University, Janick J., The Pear in History, Literature, Popular Culture, and Art , Data odczytu: 2026.10.20

13 Rzymianie znali ponad 30 odmian gruszy

Rzymianie uprawiali gruszę na szeroką skalę i zapisali ponad 30 jej odmian, podaje brytyjskie Królewskie Towarzystwo Ogrodnicze (RHS). Katon Starszy opisał 6 typów gruszek, a Pliniusz Starszy w „Historii naturalnej” z 77 r. wymienił wiele rzymskich nazw. Gruszki zwane Tiberiana nazwano tak, bo bardzo lubił je cesarz Tyberiusz.[9][8]

Źródła: Royal Horticultural Society, Fascinating facts and figures: pears , Data odczytu: 2026.10.20; Purdue University, Janick J., The Pear in History, Literature, Popular Culture, and Art , Data odczytu: 2026.10.20

14 Grusze wyznaczały granice już w 1086 r.

Angielska Księga Domesday z 1086 r. wymienia stare grusze jako znaki graniczne, podaje Królewskie Towarzystwo Ogrodnicze (RHS). Hodowla gruszy dogoniła rozwój jabłoni dopiero w połowie 17. stulecia. Do lat 40. 17. stulecia w uprawie w Wielkiej Brytanii było po ok. 60 odmian gruszy i jabłoni.[9]

Źródło: Royal Horticultural Society, Fascinating facts and figures: pears , Data odczytu: 2026.10.20

15 W ogrodach RHS w Chiswick rosły 622 odmiany gruszy

W ogrodach Królewskiego Towarzystwa Ogrodniczego (RHS) w Chiswick House w zachodnim Londynie zanotowano 622 odmiany gruszy, niespełna 200 lat po tym, jak w Wielkiej Brytanii uprawiano ok. 60 odmian. Przyczynili się do tego brytyjscy ogrodnicy rozwijający odmiany francuskie i belgijskie, przede wszystkim Thomas Andrew Knight na początku 19. stulecia. Według RHS na świecie uprawia się dziś ponad 3000 odmian gruszy.[9]

Źródło: Royal Horticultural Society, Fascinating facts and figures: pears , Data odczytu: 2026.10.20

16 W 1867 r. gruszki miały 900 odmian i 3000 nazw

W 1867 r. francuski pomolog Leroy naliczył 900 odmian gruszy, noszących łącznie 3000 nazw, podaje Jules Janick z Purdue University. Wcześniej, w 1628 r., Le Lecier, prokurator królewski w Orleanie, opisał w katalogu 254 gruszki. Kolejne francuskie dzieła wymieniały 67 odmian (La Quintinye, 1690), 119 (Duhamel, 1768) i 238 (Noisette, 1833).[8]

Źródło: Purdue University, Janick J., The Pear in History, Literature, Popular Culture, and Art , Data odczytu: 2026.10.20

17 Szekspir wspomina gruszki 4 razy

Szekspir wspomina gruszki w swoich sztukach 4 razy, zawsze w sposób „absurdalny albo nieprzyjemny”, pisze Jules Janick z Purdue University. W „Wesołych kumoszках z Windsoru” ktoś jest przygnębiony jak suszona gruszka, a w „Romeo i Julii” pada nazwa gruszki Poperin. W sztuce „Wszystko dobre, co się dobrze kończy” starą cnotę porównano do zwiędłych francuskich gruszek.[8]

Źródło: Purdue University, Janick J., The Pear in History, Literature, Popular Culture, and Art , Data odczytu: 2026.10.20

18 Król jako gruszka: karykatury z 1831 r.

Rysunki Philipona opublikowane w 1831 r. w piśmie „La Caricature” przemieniały twarz króla Ludwika Filipa w gruszkę, podaje Jules Janick z Purdue University. Wizerunek monarchy jako miękkiego, szybko gnijącego owocu stał się symbolem zepsucia. Philipon i Daumier trafili za swoje

„gruszkowe” portrety króla do więzienia.[8]

Źródło: Purdue University, Janick J., The Pear in History, Literature, Popular Culture, and Art , Data odczytu: 2026.10.20

19 „3 utwory w kształcie gruszki” mają 7 części

Suita Satiego „Trois morceaux en forme de poire”, czyli „3 utwory w kształcie gruszki”, mimo tytułu składa się z 7 części, zauważa Jules Janick z Purdue University. Gruszka często pojawiała się też w malarstwie. Cézanne regularnie umieszczał ją w swoich martwych naturach, a van Gogh malował zarówno kwitnące drzewo gruszy, jak i jego owoce.[8]

Źródło: Purdue University, Janick J., The Pear in History, Literature, Popular Culture, and Art , Data odczytu: 2026.10.20

Odmiany i drewno gruszy

20 Gruszkę Williams odkryto w 1770 r. w Anglii

Gruszkę odmiany Williams, w Ameryce Północnej nazywaną Bartlett, odkryto w 1770 r. w Anglii, podaje Jules Janick z Purdue University. To najstynniejsza gruszka Ameryki Północnej, a w Europie wciąż nosi nazwę Williams. Według Encyclopaedia Britannica Williams’ Bon Chrétien jest zdecydowanie najczęściej uprawianą odmianą gruszy w większości krajów poza Azją.[8][3]

Źródła: Purdue University, Janick J., The Pear in History, Literature, Popular Culture, and Art , Data odczytu: 2026.10.20; Encyclopaedia Britannica, Pear , Data publikacji: 2026.09.02, Data odczytu: 2026.10.20

21 Gruszka Konferencja to ponad 90% brytyjskich zbiorów

Odmiana gruszy Konferencja (Conference) odpowiada za ponad 90% towarowej produkcji gruszek w Wielkiej Brytanii, podaje Królewskie Towarzystwo Ogrodnicze (RHS). Razem z odmianą Doyenne du Comice, sprowadzoną z Francji w 1858 r., szybko zdominowała tamtejsze uprawy przydomowe.[9]

Źródło: Royal Horticultural Society, Fascinating facts and figures: pears , Data odczytu: 2026.10.20

22 Gruszkę Rocha odkryto przypadkiem w 1836 r.

Gruszkę odmiany Rocha odkrył przypadkiem w 1836 r. Pedro António Rocha w swoim gospodarstwie w Sintrze w Portugalii, podaje Komisja Europejska. Za odrębną odmianę uznano ją niemal 90 lat po odkryciu, na 2. Krajowej Konferencji Pomologicznej w Alcobaça. Od 2003 r. nazwa Pêra Rocha do Oeste jest w Unii Europejskiej chronioną nazwą pochodzenia.[10]

Źródło: Komisja Europejska, Pêra Rocha do Oeste PDO , Data odczytu: 2026.10.20

23 Gruszki Rocha zbiera co roku 15 000 osób

Co roku 15 000 pracowników zbiera ok. 173 000 t gruszek Pêra Rocha do Oeste, podaje Komisja Europejska. Gruszki te produkuje się i pakuje w 29 gminach portugalskiego regionu Oeste. Zbiory zaczynają się w drugiej połowie sierpnia, a owoce są w sprzedaży od sierpnia do maja.[10]

Źródło: Komisja Europejska, Pêra Rocha do Oeste PDO , Data odczytu: 2026.10.20

24 Drewno gruszy ma gęstość względną 0,58–0,70

Drewno gruszy szwajcarskiej jest ciężkie i twarde, a jego gęstość względna wynosi 0,58–0,70, podaje Woodshop News. Służy do mebli, instrumentów muzycznych i mechanicznych, trzonków narzędzi, toczenia oraz okleiny dekoracyjnej, intarsji i inkrustacji. Można je barwić tak, by przypominało heban. Większość drewna gruszy importowanego do USA paruje się, by podkreślić różowoczerwoną barwę i zmniejszyć naprężenia przy suszeniu.[11]

Źródło: Woodshop News, Swiss pear is a rarity among exotics , Data publikacji: 2008.11.04, Data odczytu: 2026.10.20

Gruszki na świecie w liczbach

25 Chiny dają ok. 79% światowych zbiorów gruszek

Świat ma zebrać w sezonie 2025/26 ok. 26,1 mln t gruszek, z czego 20,5 mln t w Chinach, prognozuje Departament Rolnictwa USA (USDA). Oznacza to, że Chiny dają ok. 79% światowych zbiorów. Chińska produkcja ma spaść o 480 tys. t z powodu suszy w prowincjach Shandong i Shaanxi, a cała światowa o 2%.[12]

Źródło: USDA Foreign Agricultural Service, Fresh Apples, Grapes, and Pears: World Markets and Trade (December 2025) , Data odczytu: 2026.10.20

26 Chiny mają wyeksportować 700 tys. t gruszek w sezonie 2025/26

Chiny są największym eksporterem świeżych gruszek i w sezonie 2025/26 mają wystać za granicę 700 tys. t, prognozuje USDA. To zaledwie ok. 3% chińskich zbiorów. Na kolejnych miejscach są Argentyna (345 tys. t) oraz Unia Europejska i RPA (po 300 tys. t), a cały światowy eksport świeżych gruszek ma wzrosnąć do ok. 2 mln t.[12]

Źródło: USDA Foreign Agricultural Service, Fresh Apples, Grapes, and Pears: World Markets and Trade (December 2025) , Data odczytu: 2026.10.20

27 Przymrozki obniżyły zbiory gruszek w Turcji o 30%

Produkcja gruszek w Turcji ma spaść w sezonie 2025/26 o 30%, do 461 tys. t, z powodu przymrozków wiosną 2025 r., prognozuje USDA. Gruszki ucierpiały jednak mniej niż inne owoce drzew liściastych. Mniejsze zbiory w Chinach i Turcji obniżą spożycie gruszek w obu krajach, a turecki eksport ma spaść z 66 do 45 tys. t.[12]

Źródło: USDA Foreign Agricultural Service, Fresh Apples, Grapes, and Pears: World Markets and Trade (December 2025) , Data odczytu: 2026.10.20

28 Unia Europejska produkuje ok. 2 mln t gruszek rocznie

Unia Europejska wyprodukowała w 2022 r. 2,1 mln t gruszek, przy 12,6 mln t jabłek, podaje Eurostat. Według USDA zbiory gruszek w UE w sezonie 2025/26 wyniosą 1,861 mln t, wobec 2,373 mln t w sezonie 2020/21. Najstabszy w tym okresie był sezon 2023/24 z wynikiem 1,792 mln t.[13][12]

Źródła: Eurostat, The fruit and vegetable sector in the EU – a statistical overview , Data odczytu: 2026.10.20; USDA Foreign Agricultural Service, Fresh Apples, Grapes, and Pears: World Markets and Trade (December 2025) , Data odczytu: 2026.10.20

29 Grusze rosną w UE na ok. 98 tys. ha

Sady gruszowe zajmowały w 2023 r. w Unii Europejskiej ok. 98 000 ha, podaje Eurostat. Ponad 40% tej powierzchni przypadało na Włochy i Hiszpanię, a Belgia, Portugalia i Holandia miały po ok. 10%. Największą powierzchnię sadów gruszowych w UE miała w 2023 r. Hiszpania, a sadów jabłoniowych Polska.[14]

Źródło: Eurostat, Agricultural production – orchards , Data odczytu: 2026.10.20

Grusze i gruszki w Polsce

30 Ile gruszek zbiera Polska?

Polskie sady gruszowe zajmowały w 2024 r. 5,9 tys. ha z 211,3 tys. ha wszystkich sadów, a zbiory gruszek oszacowano na 74,2 tys. t, podają autorki pracy z 2025 r. opartej na danych GUS. Plon wyniósł 126,2 dt z hektara. Produkcja gruszek była w Polsce niewielka m.in. z powodu klimatu i większej wrażliwości grusz oraz ich kwiatów na mróz.[15]

Źródło: Radzimowska E., Topczewska J., Minimalizacja strat w produkcji na przykładzie gospodarstwa sadowniczego , Data odczytu: 2026.10.20

31 Eksport gruszek z Polski wzrósł 2,5 razy w 3 lata

Polska wyeksportowała w 2018 r. 46,8 tys. t gruszek, a w 2021 r. już 119,9 tys. t, wynika z danych Ministerstwa Finansów zebranych przez Fundusz Promocji Owoców i Warzyw. W 2019 r. eksport wyniósł 73,5 tys. t, a w 2020 r. 99,1 tys. t. Na 2022 r. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej prognozował spadek do 74 tys. t.[16]

Źródło: Komisja Zarządzająca Funduszu Promocji Owoców i Warzyw, Strategia promocji dla branży owoców i warzyw na 2023 rok , Data odczytu: 2026.10.20

32 Polskie grusze rosną głównie na pigwie S1

W Polsce najwięcej grusz sadi się na podkładce pigwa S1, pisze Ireneusz Sosna z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w pracy z 2006 r. Według Encyclopaedia Britannica pigwa (Cydonia oblonga) to główna podkładka dla gruszy w Europie, a gruszę rozmnaża się przez okulizację lub szczepienie. Sosna zauważa też, że duża nadprodukcja jabłek zwiększa w Polsce zainteresowanie uprawą gruszek.[17][3]

Źródła: Sosna I., Wpływ systemu uprawy na wzrost i owocowanie trzech odmian gruszy rosnących na dwóch klonach pigwy , Data odczytu: 2026.10.20; Encyclopaedia Britannica, Pear , Data publikacji: 2026.09.02, Data odczytu: 2026.10.20

33 Odmiany gruszy z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach

Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy w Skierniewicach ma w ofercie 2 odmiany gruszy: Bojniczankę i Dolores. Bojniczankę wpisano do Rejestru Odmian 1 kwietnia 1998 r. pod numerem S 327. Dolores trafiła do rejestru 2 lutego 2010 r. pod numerem S 572.[18]

Źródło: Instytut Ogrodnictwa – PIB, Odmiany (oferta instytutu) , Data odczytu: 2026.10.20

34 Gruszki szaruszki w syropie to produkt tradycyjny od 2011 r.

Gruszki szaruszki w syropie z województwa kujawsko-pomorskiego wpisano na Listę Produktów Tradycyjnych 22 lipca 2011 r. Przygotowuje się je m.in. ze starej odmiany gruszy Salisbury, potocznie zwanej Szaruszką ze względu na szary kolor owoców. Obrane gruszki gotuje się w syropie z goździkami, aż nabiorą złocistego koloru i staną się lekko szkliste, raz w roku, jesienią.[19]

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Gruszki szaruszki w syropie , Data publikacji: 2018.09.21, Data odczytu: 2026.10.20

35 Grusza zdobi herb Kruszwicy od 15. stulecia

Drzewo gruszy widnieje w herbie Kruszwicy od 15. stulecia do dziś, a w herbie Inowrocławia było od 14. do 18. stulecia, podaje Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Według opisu na Liście Produktów Tradycyjnych grusza była i jest bardzo charakterystyczna dla Kujaw. Dowodem na to jest właśnie umieszczanie jej w herbach kujawskich miast.[19]

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Gruszki szaruszki w syropie , Data publikacji: 2018.09.21, Data odczytu: 2026.10.20

36 Gruszka suszona kraśnicka trafiła na listę w 2008 r.

Gruszkę suszoną kraśnicką z województwa lubelskiego wpisano na Listę Produktów Tradycyjnych 12 grudnia 2008 r. Ma brązową skórkę, lekko miodową przy szypułce i kielichu, a w przekroju złotawobrązowy miąższ. Jej smak opisano jako korzenny i lekko słodki.[20]

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Gruszka suszona kraśnicka , Data publikacji: 2018.07.02, Data odczytu: 2026.10.20

37 W Poznaniu rośło w latach 2011–2012 prawie 1000 grusz drobnoowocowych

W latach 2011–2012 w Poznaniu zinwentaryzowano 982 drzewa gruszy drobnoowocowej (*Pyrus calleryana*) na 22 stanowiskach, podali w 2013 r. botanicy z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Pierwsze nasadzenia pojawiły się w mieście w 2006 r. przy ul. św. Wawrzyńca, a w Warszawie gatunek sady się od 2001 r. Grusza drobnoowocowa pochodzi ze wschodniej Azji i dobrze znosi warunki miejskie.[21]

Źródło: Bednorz L., Adamowicz P., Kowalska A., Występowanie gruszy drobnoowocowej (*Pyrus calleryana* Decne.) w terenach zieleni Poznania , Data odczytu: 2026.10.20

Gruszki w liczbach

Parametr | Wartość

Powstanie rodzaju grusza | 65–55 mln lat temu

Gatunki gruszy (Plants of the World Online) | 77

Geny kodujące białka w genomie gruszy | 42 812

Światowe zbiory gruszek (prognoza 2025/26) | ok. 26,1 mln t

Zbiory gruszek w Chinach (prognoza 2025/26) | 20,5 mln t

Produkcja gruszek w UE (2022) | 2,1 mln t

Najcięższa gruszka (2011) | 2,948 kg

Sady gruszowe w Polsce (2024) | 5,9 tys. ha

Zbiory gruszek w Polsce (2024) | 74,2 tys. t

Eksport gruszek z Polski (2021) | 119,9 tys. t

Źródła danych: Genome Research (Wu i in. 2013), Plants of the World Online (Kew), USDA FAS, Eurostat, Guinness World Records, Polish Journal for Sustainable Development (dane GUS), Fundusz Promocji Owoców i Warzyw (dane MF). Stan na 21 października 2026 r.

Mity i fakty o gruszkach

FAŁSZ

„Najlepsze gruszki to te, które dojrzały na drzewie”

Gruszki europejskie pozostawione na drzewie dojrzewają od środka, więc gdy skórka wygląda na gotową, wewnątrz bywa brązową papką. Zerwane lekko niedojrzałe dojrzewają równomiernie i mają gładzi miąższ.[6]

Źródło: Colorado State University Extension, Harvesting Pears , Data odczytu: 2026.10.20

CZĘŚCIOWO PRAWDA

„Grusza pochodzi z Europy”

Grusza pospolita jest według Britanniki prawdopodobnie pochodzenia europejskiego, ale cały rodzaj grusza powstał najpewniej 65–55 mln lat temu w górach południowo-zachodnich Chin.[3][1]

Źródła: Encyclopaedia Britannica, Pear , Data publikacji: 2026.09.02, Data odczytu: 2026.10.20; Wu J. i in., The genome of the pear (Pyrus bretschneideri Rehd.) , Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Twarde „ziarenka” w miąższu gruszki to piasek lub wada owocu”

To komórki kamienne zbudowane głównie z ligniny. Są naturalną cechą owoców gruszy i jedną z ważnych cech ich jakości.[1]

Źródło: Wu J. i in., The genome of the pear (Pyrus bretschneideri Rehd.) , Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Gruszki Williams i Bartlett to dwie różne odmiany”

To ta sama odmiana, odkryta w 1770 r. w Anglii. W Europie nazywa się Williams, a w USA Bartlett.[3][8]

Źródła: Encyclopaedia Britannica, Pear , Data publikacji: 2026.09.02, Data odczytu: 2026.10.20; Purdue University, Janick J., The Pear in History, Literature, Popular Culture, and Art , Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Najwięcej gruszek na świecie zbiera Europa”

W sezonie 2025/26 Chiny mają zebrać 20,5 mln t z ok. 26,1 mln t światowych zbiorów, a Unia Europejska ok. 1,86 mln t.[12]

Źródło: USDA Foreign Agricultural Service, Fresh Apples, Grapes, and Pears: World Markets and Trade (December 2025) , Data odczytu: 2026.10.20

Źródła

1. Wu J. i in., The genome of the pear (*Pyrus bretschneideri* Rehd.). Wydawca: Genome Research. Wydanie: t. 23, nr 2, 2013. Strony: 396–408. Adres: <https://doi.org/10.1101/gr.144311.112>. Data odczytu: 2026.10.20.
2. Royal Botanic Gardens, Kew, Plants of the World Online: *Pyrus* L.. Adres: <https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:30000967-2>. Data odczytu: 2026.10.20.
3. Encyclopaedia Britannica, Pear. Adres: <https://www.britannica.com/plant/pear>. Data publikacji: 2026.09.02. Data odczytu: 2026.10.20.
4. Royal Botanic Gardens, Kew, Plants of the World Online: *Pyrus communis* subsp. *communis*. Adres: <https://powo.science.kew.org/taxon/77231349-1>. Data odczytu: 2026.10.20.
5. Penn State Extension, Ripening European Pears from the Home Orchard. Adres: <https://extension.psu.edu/ripening-european-pears-from-the-home-orchard>. Data publikacji: 2026.06.29. Data odczytu: 2026.10.20.
6. Colorado State University Extension, Harvesting Pears. Adres: <https://planttalk.colostate.edu/topics/fruits/1220-harvesting-pears/>. Data odczytu: 2026.10.20.
7. Guinness World Records, Heaviest pear. Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/heaviest-pear>. Data odczytu: 2026.10.20.
8. Purdue University, Janick J., The Pear in History, Literature, Popular Culture, and Art. Adres: <https://www.hort.purdue.edu/NEWCROP/janick-papers/pearinhistory.pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
9. Royal Horticultural Society, Fascinating facts and figures: pears. Adres: <https://www.rhs.org.uk/advice/grow-your-own/features/fascinating-facts-and-figures-pears>. Data odczytu: 2026.10.20.
10. Komisja Europejska, Pêra Rocha do Oeste PDO. Adres: https://agriculture.ec.europa.eu/farming/geographical-indications-and-quality-schemes/geographical-indications-food-and-drink/pera-rocha-do-oeste-pdo_en. Data odczytu: 2026.10.20.
11. Woodshop News, Swiss pear is a rarity among exotics. Adres: <https://www.woodshopnews.com/news/swiss-pear-is-a-rarity-among-exotics>. Data publikacji: 2008.11.04. Data odczytu: 2026.10.20.
12. USDA Foreign Agricultural Service, Fresh Apples, Grapes, and Pears: World Markets and Trade (December 2025). Adres: <https://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/fruit.pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
13. Eurostat, The fruit and vegetable sector in the EU – a statistical overview. Adres: <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/53634.pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
14. Eurostat, Agricultural production – orchards. Adres: <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/39550.pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
15. Radzimowska E., Topczewska J., Minimalizacja strat w produkcji na przykładzie gospodarstwa sadowniczego. Wydawca: Polish Journal for Sustainable Development. Wydanie: t. 29, nr 1, 2025. Strony: 75–82. Adres: <https://doi.org/10.15584/pjsd.2025.29.1.8>. Data odczytu: 2026.10.20.
16. Komisja Zarządzająca Funduszu Promocji Owoców i Warzyw, Strategia promocji dla branży owoców i warzyw na 2023 rok. Adres: <https://www.gov.pl/attachment/f74c8ef7-9960-4a80-a28c-0303e1a98e61>. Data odczytu: 2026.10.20.
17. Sosna I., Wpływ systemu uprawy na wzrost i owocowanie trzech odmian gruszy rosnących na dwóch klonach pigwy. Wydawca: Zeszyty Naukowe Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa. Wydanie: t. 14, 2006. Adres: <https://agro.icm.edu.pl/agro/element/bwmeta1.element.agro-article-f1b779dc-6853-4c74-b8ae-7986fa56363f/c/5.pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
18. Instytut Ogrodnictwa – PIB, Odmiany (oferta instytutu). Adres: <https://www.inhort.pl/oferta-instytutu/odmiany/>. Data odczytu: 2026.10.20.
19. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Gruszki szaruszki w syropie. Adres: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/gruszki-szaruski-w-syropie>. Data publikacji: 2018.09.21. Data odczytu: 2026.10.20.
20. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Gruszka suszona krasnicka. Adres: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/gruszka-suszona-krasnicka>. Data publikacji: 2018.07.02. Data odczytu: 2026.10.20.

21. Bednorz L., Adamowicz P., Kowalska A., Występowanie gruszy drobnoowocowej (*Pyrus calleryana* Decne.) w terenach zieleni Poznania. Wydawca: Nauka Przyroda Technologie. Wydanie: t. 7, z. 4, 2013, art. 51. Adres: https://www.npt.up-poznan.net/pub/art_7_51.pdf. Data odczytu: 2026.10.20.